

Teknologiakasvatus (henkilöstölomake)

Tällä arviointityökalulla arvioidaan seuraavan laatuindikaattorin toteutumista:

Varhaiskasvatuksen toiminta on lapsille merkityksellistä, oppimaan haastavaa sekä innostavaa.

Henkilöstö ja lapset toteuttavat yhdessä leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa, joka tarjoaa lapsille myönteisiä oppimiskokemuksia. Toiminta edistää oppimisen alueiden sekä laaja-alaisen osaamisen mukaisten tavoitteiden toteutumista.

Lapsen yksilöllisyys huomioidaan niin, että jokainen lapsi oppii tunnistamaan ja löytämään omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.

Tällä arviointityökalulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi arvioida toteutumista varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan teknologiakasvatuksen tavoite on, että lasten omakohtaisten kokemusten myötä herää ymmärrys siitä, että teknologia on ihmisen toiminnan aikaansaamaa. Toiminnassa voidaan hyödyntää lähiympäristön ja arjen teknologisia ratkaisuja, kuten leluja, ja tutkia niiden toimintaperiaatteita. Teknologiakasvatuksessa lapsia kannustetaan lapsia tutustumaan tutkivaan ja kokeilevaan työtapaan. Lisäksi lapsille tarjotaan mahdollisuuksia toteuttaa omia ideoitaan esimerkiksi rakennellen eri materiaaleista. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin koneisiin ja laitteisiin sekä kiinnitetään huomiota niiden turvalliseen käyttöön.

Työkalun avulla henkilöstö arvioi teknologiakasvatuksen suunnittelua, kuten lasten oivallusten ja kiinnostuksen kohteiden hyödyntämistä toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Arviointi kohdistuu myös tutkivaan toimintaan teknologisten ilmiöiden äärellä sekä teknologisten ratkaisujen ja ideoiden hyödyntämiseen arjen toiminnassa. Väittämällä arvioidaan esimerkiksi sitä, miten ympäristöä voi hyödyntää teknologisten ratkaisujen tutkimiseen ja ideoiden toteuttamiseen yhdessä lasten kanssa. Lisäksi työkalulla arvioidaan mahdollisuuksia tutustua teknologisiin laitteisiin ja niiden turvallisuuteen yhdessä lasten kanssa.

Digitaalisten laitteiden ja sovellusten hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa käsitellään erikseen digitaalista osaamista ja mediakasvatusta käsittelevässä arviointityökalussa.

Esimerkkejä väittämistä:

- Hyödynnämme lasten teknologiaan liittyviä oivalluksia ja kiinnostuksen kohteita toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä (Esim. kumisaapas pitää vettä).
- Osoitamme kiinnostusta lasten teknologiaan kohdistuvaa ihmettelyä kohtaa.
- Autamme lapsia toteuttamaan omia teknologiaan liittyviä ideoitaan (Esim. kuinka rakennetaan kellova vene tai hyönteishotelli).
- Opetamme lapsille koneiden, laitteiden ja työkalujen turvallista käyttöä.

Työkaluun liittyviä pohdintakysymyksiä:

- Millainen on oma suhtautumisemme teknologiaa kohtaan? Miten oma suhtautumisemme voi vaikuttaa teknologiakasvatuksen toteuttamiseen?
- Millaisia mahdollisuuksia lapsilla on toteuttaa luovaa ja keksivää rakentelua sekä ongelmanratkaisua?
- Millaista teknologiaa ja teknologiaan liittyviä kuvia, kirjoja, leluja, lasten tuotoksia ja muita asioita oppimisympäristössämme on? Miten hyödynnämme näitä materiaaleja lapsen kiinnostuksen herättämisen sekä ylläpitämisen tukena?
- Miten dokumentoimme lasten teknologiaan liittyviä kysymyksiä ja ihmettelyä? Miten hyödynnämme niitä toiminnan suunnittelussa?

Työkalun laatimiseen on osallistunut tutkijat Minna Hannula-Sormunen (Turun yliopisto) ja Jenni Vartiainen (Helsingin yliopisto) ja Jan Varpanen (Tampereen yliopisto).